

Beste lezer,

Wij zijn blij te vernemen dat het Social Climate Fund (SCF) dient om kwetsbare groepen in de energietransitie te ondersteunen en waarderen dat we daarvoor onze inbreng kunnen aanleveren.

FIXbrigade NL is de landelijk ondersteunende ANBI-stichting die lokale initiatieven in staat stelt energiehulp te verlenen aan huishoudens in energiearmoede. Die energiehulp bestaat in ons geval dan uit 'fixen', veelal (maar niet alleen) door FIXbrigades. Dit zijn klusteams ("met gereedschap") die kleine en middelgrote energiebesparende (isolatie)maatregelen direct uitvoeren. Voor elke woning wordt vastgesteld met welke materialen het energieverbruik het meest effectief en structureel kan worden verlaagd. De hoogwaardige bespaarproducten worden vervolgens direct door de fixers geïnstalleerd.

FIXbrigades werken volgens een leermeester-leerling constructie. Een FIX-team bestaat uit één leermeester en twee tot maximaal vier leerlingfixers. De leermeester is een ervaren vakkracht. Bij FIX-teams zijn leerlingfixers vaak mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals statushouders, voortijdig schoolverlaters, en uitkeringsgerechtigden, die via de FIXbrigade een leer-werktraject volgen. Op deze manier leiden we tegelijkertijd vakkrachten op binnen de energietransitie sector.

Hieronder geven we u graag per gestelde vraag onze suggesties mee.

1) Keuze in de voorstellen

De doelstelling van het SCF om kwetsbare groepen te ondersteunen komt wat ons betreft vooral terug in de eerste drie voorstellen (1. Tijdelijke steun en structurele verduurzaming voor lage inkomens; 2. Vervoersarmoede tegengaan; 3. Hulp aan micro-ondernemingen). De overige voorstellen lijken niet doelgericht omdat zij vooral ook terecht komen bij hogere inkomens.

2) Andere ideeën voor voorstel 1

De beschrijving van dit voorstel baart ons zorgen en zouden wij graag willen helpen verder te verbeteren.

Zo is tijdelijke financiële steun fijn maar biedt (vooral ook omdat deze nu steeds weer gecontinueerd lijkt te worden jaar-op-jaar) geen incentive om te verduurzamen. Terwijl verduurzamen (waaronder ook besparen) veel slimmer is omdat het meer oplevert. In het geval van een FIXbrigade-bezoek gaat het bijvoorbeeld om slechts een laag bedrag aan kosten per woning terwijl de energierekening direct met gemiddeld 10-20% omlaag gaat. Dit is in de meeste gevallen binnen één jaar terug'verdiend' door de bewoner.

Wij zijn het zeer eens met de genoemde intentie in het voorstel om woningen voor huishoudens met een laag inkomen structureel te verduurzamen. Hierbij willen we waarborgen dat er in (de uitwerking van) het voorstel daarbij opgenomen wordt dat kleine tot middelgrote energiebesparende maatregelen hier deel van uit maken omdat deze dus op relatief eenvoudige wijze 10-20% kunnen besparen.

Zo kunnen FIXbrigades en gelieerde energiefixers kierdichting met tochtstrips, radiatorfolie, kozijnpaneel (/folie) en deurisolatie blijven uitvoeren. En waterzijdig inregelen van de CV-installatie wat nog eens direct 8-10% aan energie bespaart. Want de structurele financiering van de lokale fixteams staat vanaf het komende stookseizoen zwaar onder druk, nu een groeiend aantal gemeenten de SPUK-geleden al hebben uitgegeven of bestemd aan slechts marginaal effectieve commerciële aanbestedingen (zie bijvoorbeeld het TNO-onderzoek ['effectiviteit van energiehulpen' uit 2024](#)). Onze inschatting is dat door de eindige SPUK-gelden en het komende ravijnjaar in veel gemeenten een meerderheid van de fixteams binnen één jaar vanaf nu zal moeten stoppen als er geen nieuwe financiering komt voor hun waardevolle werk.

3) Bereik en 4) Uitvoerbaarheid voorstel 1 en 3

In de beschrijving van voorstel 1 wordt wat betreft de structurele verduurzaming van woningen voor deze groep alleen gesproken over subsidies en leningen voor deze huishoudens. Zeer kenmerkend voor deze groep is echter dat deze 'kwetsbare huishoudens' en ook de micro-ondernemers in voorstel 3 vaak zeer moeilijk te bereiken zijn. Ze staan wantrouwend tegenover de overheid en andere instanties, voelen zich machteloos en schamen zich vaak. Door hun beperkte financiële en mentale ruimte hebben ze nauwelijks de mogelijkheid om na te denken over langetermijnoplossingen. Een subsidieregeling en leningmogelijkheid veronderstelt een hoge mate van pro-activiteit van de mensen zelf. Bewoners en ondernemers moeten zelf actie ondernemen om gebruik te maken van dergelijke regelingen; deze dienen zij aan te vragen en iemand vinden om de (verschillende) klussen uit te voeren. In de praktijk blijkt dit bijzonder moeilijk voor deze kwetsbare groepen, die juist het meeste baat zouden hebben bij dergelijke maatregelen.

Het is daarom cruciaal om niet alleen subsidies en leningen beschikbaar te stellen maar deze samen te laten gaan met een gerichte, bewezen aanpak voor de doelgroep. Om hen hierin mee te nemen. Zo zetten FIXbrigades zich zonder winstoogmerk in voor duurzame oplossingen om de energierekening direct te verlagen. We werken lokaal samen met gemeenten, welzijnsorganisaties, schuldhelpverlening en woningcorporaties om huishoudens en micro-ondernemers te bereiken. Dit gebeurt via straat-voor-straat acties, bewoners- en ondernemersnetwerken, op verzoek van bewoners of via verwijzingen. Dankzij ons onafhankelijke en sociale karakter weten de fixers van de FIXbrigade de kwetsbare doelgroep achter de voordeur te bereiken. Sterker nog, vaak kennen zij hen al omdat zij zelf al in de buurt wonen of actief zijn in het sociaal werk.

TNO heeft verschillende onderzoeken gedaan waaruit de effectiviteit van onze aanpak is gebleken; [de besparing en positieve effecten van fixers/energiecoaches, renovaties en witgoedregelingen \(2023\)](#) en de eerder genoemde [effectiviteit van energiehulpen \(2024\)](#). Hieruit blijkt dat lokale inbedding het meest belangrijk is voor de effectiviteit. Energiehulporganisaties die langer dan vijf jaar actief zijn verbeteren het wooncomfort en de fysieke en mentale gezondheid gemiddeld genomen het beste en verminderen financiële zorgen en de eenzaamheid van bewoners. Waarschijnlijk hebben organisaties zoals de onze door de jaren heen beter zicht gekregen op bewoners die het meest hulp nodig hebben.

Het is cruciaal dat de meerwaarde van lokale fixteams wordt erkend, vooral in aanbestedingen die nog steeds vooral door commerciële partijen gewonnen worden. Zo schreef [Trouw hierover](#): '*Sinds 2019 zetten gemeenten voor zeker 62 miljoen euro aan aanbestedingen uit op het gebied van huis-aan-huisisolatie en energiearmoedebestrijding. Meer dan 85 procent van dat bedrag kwam terecht bij commerciële partijen of partijen uit een andere gemeente.*' Terwijl zoals eerder vermeld TNO concludeert dat zij, vanwege hun gebrek aan lokale inbedding en korte termijn-commitment, niet de meest effectieve energiehulp uitvoeren. In de uitvoering vragen wij daarom ook sterk aandacht om gemeenten hierover te informeren en er ook op te wijzen dat aanbesteding in de meeste gevallen niet nodig is en er andere manieren zijn zodat maatschappelijke, lokale partijen ook een goede kans maken.

5) Afweging korte/lange termijn voorstel 1

Hierover willen wij nog opmerken dat we vanzelfsprekend grote isolatiemaatregelen zeer belangrijk vinden. Echter merken wij dat de uitvoering hiervan vaak jaren duurt en sterk afhankelijk is van bijvoorbeeld woningcorporaties en gemeentelijke plannen voor de lange termijn. Daarom is het heel waardevol als bij huishoudens in energiearmoede in alle gevallen direct al kleine, energiebesparende maatregelen uitgevoerd kunnen worden. Binnen een jaar zijn de kosten terugverdiend en zo vallen de jaren tot uitvoering van grote maatregelen te overbruggen. Door ook kleine tot middelgrote energiebesparende maatregelen in het voorstel tot structurele verduurzaming op te nemen wordt daarom in onze ogen een gedegen balans bereikt tussen waardecreatie op de korte en lange termijn.

Vanzelfsprekend zijn wij bereid onze aanpak en ideeën verder toe te lichten en mee te denken hoe de kwetsbare huishoudens goed te bereiken zijn en welke acties met hen uit te voeren.

Dank voor uw aandacht.

Met vriendelijke groet,

Steven Jonker

steven@fixbrigade.nl

Bas Ruis

bas@fixbrigade.nl

Directeur-bestuurders FIXbrigade NL